

Iniciatyva dėl Jurgio Ambroziejaus Pabrėžos metų

► Liepos 6-ąją mes, viso pasaulio lietuviai, vėl prisiminsime gražią tradiciją – drauge giedoti „Tautišką giesmę“. Žvelgiant plačiau ši diena skirta ne tik paminėti Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimą, bet ir skatinti bendrystę, tradicijų puoselėjimą ir kūrimą, prisiminti, kad mes, lietuviai, turime, kuo didžiuotis, ir pamažu mokomės vertinti savo valstybės palikimą. Ši diena yra įrodymas, kad mes gebame užmegzti santykį su istorinėmis asmenybėmis, kurios paliko gilų

pėdsaką Lietuvos istorijoje.

Kasmet, siekiant puoselėti istoriją, tradicijas, prisidėti prie piliečių supažindinimo su svarbiais įvykiais ar asmenybėmis, kurios padarė didelę įtaką Lietuvos valstybingumo, kultūros raidai, skatinti tautos savimonę bei skatinti didžiuotis savo valstybe, Lietuvos Respublikos Seimas skelbia atmintinų metų sąrašą. Mūsų regionas ypatingą dėmesį pajuto dar 2019-aisiais, kurie buvo paskelbti Žemaitijos metais. Turėjome galimybę iš naujo prisiminti bei visai Lietuvai atskleisti Žemaitijos indėlį į valstybės gyvenimą per visą Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės gyvavimo laikotarpį. Daug

kalbėjome apie iki šiol išlaikytą prigimtinę savastį, kalbą, etnografines tradicijas ir savitą krašto istoriją.

2019 m. rudenį Pranciškonų Provincijos Ministras brolis Algirdas Malakauskis inicijavo, LR Seime pristatė brolis Evaldas Darulis, koncepciją parengė šių eilučių autorė Nijolė Raudytė, kad projektas patirtų sėkmę, valdė ir koordinavo Alina Adomaitytė, ir Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija užregistravo nutarimo projektą 2021-uosius paskelbti Jurgio Ambroziejaus Pabrėžos metais. Birželio 30 dieną nutarimas Seime buvo patvirtintas, vadinasi, turėsime išskirti-

nę galimybę ankstyvosios Lietuvos istorijos žinias papildyti nuodugnia pažintimi su asmenybe, kuri prisidėjo prie modernios, šiuolaikiškos Lietuvos valstybės kūrimo ir Žemaitijos, kaip XIX a. mokslo židinio, pripažinimo užtikrinimo.

Kunigas, pranciškonas, gydytojas, botanikas, lietuvių kultūrinio sąjūdžio dalyvis gimė Skuodo rajone, Večių kaime ir didžiąją gyvenimo dalį praleido ir buvo palaidotas Kretingos mieste. „Jurgis Ambroziejus Pabrėža reikšmingai prisidėjo prie Lietuvos mokslo raidos, švietimo ir dvasinės kultūros puoselėjimo bei jo palikimo dabarties ir ateities kartoms. Jis paliko ryškų pėdsaką Lietuvos moksle – išleido pirmąjį lietuvišką geografijos vadovėlį, sukūrė ir pagrindė botanikos mokslo terminiją, sukūrė žemaičių kalbos gramatiką ir rašto sistemą, normino žemaičių tarmes ir kūrė bendrinę rašomąją žemaičių kalbą, išleido dvasi-

► Maldininkų pamėgtas Jurgio Pabrėžos paminklas Kretingoje

nės literatūros ir pamokslų rinkinius, parašė medicinos veikalų“, – rašoma nutarimo projekte.

Kretingos mieste ir apylinkėse galime rasti daug šio vieno iškiliausių XIX a. Lietuvos švietėjų atminties įamžinimo vietų – jo garbei yra pavadinta universitetinė gimnazija, ga-

tvės, rastume ne vieną paminklą ir kt., tačiau tik Lietuvos Respublikos Seimui patvirtinus 2021-uosius Jurgio Ambroziejaus Pabrėžos metais, su jo nuveiktais darbais turės galimybę susipažinti visa Lietuva.